

FM: Deflācija Latvijā mazinās, mērens patēriņa cenu pieaugums gaidāms, sākot ar otro ceturksni

Publicēts: 08.03.2021.

[Jaunami](#)

Vidējais patēriņa cenu līmenis 2021. gada februārī bija par 0,4% augstāks nekā janvārī, tomēr salīdzinājumā ar pērnā gada februārī patēriņa cenas bija zemākas par 0,2%, liecina jaunākie Centrālās statistikas pārvaldes dati. Tādējādi deflācija Latvijā fiksēta septīto mēnesi pēc kārtas un patēriņa cenu ietekmējošie faktori praktiski neizmainījās kopš pandēmijas sākuma. Deflācija ir saistīta ar energoresursu cenu kritumu un cenu samazinājumu tajos pakalpojumos, kuri visbūtiskāk cieta no pandēmijas, proti, aviopārvadājumi un izmitināšanas pakalpojumi. Atšķirībā no pērnā gada patēriņa cenu ietekmējošiem faktoriem korekcijas cenu izmaiņās šā gada februārī ieviesa pārtikas un bezalkoholisko dzērienu cenu kritums par 0,5% salīdzinājumā ar pērnā gada attiecīgo mēnesi.

Aktuālākie Eiropas Komisijas apkopotie patērētāju konfidences rādītāji liecina, ka inflācijas gaidas Latvijā šā gada februārī nedaudz samazinājās salīdzinājumā ar iepriekšējiem mēnešiem, kamēr kopējais uzņēmēju un mājsaimniecību sentimenta noskaņojums pat nedaudz uzlabojās. Neskatoties uz to, ka februārī vairākās Eiropas Savienības valstīs Covid-19 vīrusa izplatība paātrinājās un situācija Latvijā ar vīrusa izplatību joprojām ir sarežģīta, uzņēmēji pielāgojas pandēmijas apstākļiem, līdz ar to sentimenta noskaņojums nepasliktinās, kā tas bija pandēmijas sākumā.

Straujas patēriņa cenu izmaiņas tuvākajos mēnešos nav gaidāmas. Deflācija Latvijā saglabāsies arī šā gada martā, bet, sākot ar otro ceturksni, sagaidāms mērens patēriņa cenu pieaugums. Tas ir saistīts ar to, ka pērn aprīlī pandēmija ieviesa būtiskas korekcijas patēriņa cenu dinamikā, līdz ar to tās ietekme saglabāsies arī šā gada pirmajā ceturksnī. Savukārt, pazūdot bāzes efektiem un ņemot vērā, ka naftas cenas pasaules biržās turpina palielināties, sasniedzot augstāko līmeni kopš pandēmijas sākuma, palielināsies arī patēriņa cenu līmenis Latvijā. Dati par pamatinflāciju Latvijā jeb cenu izmaiņas, kas raksturo ekonomisko attīstību tieši valsts iekšienē, liecina, ka šā gada janvārī un februārī tā bija par 1% augstāka nekā pērnā gada attiecīgajā periodā. Tas liecina, ka būtiskākā ietekme patēriņa cenu samazinājumam ir ārējiem faktoriem, galvenokārt energoresursu cenu kritumam pasaules biržās. Tādējādi ārējo faktoru pazeminošā ietekme pakāpeniski mazinās.

Pēc piecu mēnešu fiksētas deflācijas vidējais patēriņa cenu līmenis eirozonā šā gada janvārī gada griezumā pieauga par 0,9%, un pēc provizoriskiem datiem arī februārī patēriņa cenas gada griezumā palielināsies par 0,9%. Cenu kāpuma atjaunošanās eirozonā ir saistīta ar mazāku ietekmi no energoresursu cenu krituma un straujāku pakalpojumu cenu pieaugumu nekā iepriekšējos mēnešos.

Līdzīgi kā iepriekšējos mēnešos, kad Latvijā bija fiksēta deflācija, februārī lielāko devumu patēriņa cenu kritumā noteica degvielas cenu samazinājums par 4,7% salīdzinājumā ar pagājušā gada attiecīgo mēnesi, tādējādi samazinot vidējo patēriņa cenu līmeni par 0,3 procentpunktiem. Kopš pandēmijas sākuma šā gada februārī naftas cenas sasniedza augstāko līmeni un salīdzinājumā ar pērnā gada marta datiem, naftas cena gandrīz trīskāršojusies. Tomēr sasniegtais cenu līmenis joprojām bija zemāks nekā 2020. gada februārī, tādējādi gada griezumā degvielas cena Latvijas benzintankos joprojām bija lētāka. Marta sākumā Brent markas jēlnaftas cena pietuvojās 70 ASV dolāriem par barelu. Visticamāk jau marta datus par patēriņa cenām degvielas cenu kritums gada griezumā izzudīs.

Lai arī energoresursu cena pasaulē palielinās, gāzes un siltumenerģijas cena Latvijā joprojām uzrāda kritumu, kas ir skaidrojams ar šo pakalpojumu tarifu noteikšanas metodoloģiju. Šā gada februārī gāzes cena bija par 2,7% lētāka, kamēr siltumenerģijas cena – par 8,3%. Gāzes un siltumenerģijas cenu kritums saglabāsies visu šā gada pirmo pusī.

leviestie ierobežojumi Covid-19 vīrusa izplatības mazināšanai, kā arī būtisks ārvalstu tūristu plūsmas samazinājums galvenokārt

ietekmēja cenu līmeni pakalpojumu sektorā. Tā, pasažieru aviopārvadājumu cenas šā gada februārī samazinājās par 12,5%, izmitināšanas pakalpojumi – par 6,9%, bet mājokļa īres maksa bija lētāka par 6,0%.

<https://www.fm.gov.lv/lv/jaunums/fm-deflacija-latvija-mazinas-merens-paterina-cenu-pieaugums-gaidams-sakot-ar-otro-ceturksni>